

Bedens Eğitimi ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Demokratik Eğilimleri ile Sınıf Yönetimi Anlayışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Investigation of the Relevance Between Democratic Tendencies and Classroom Management Perceptions of Preservice Physical Education and Classroom Teachers

Mehmet İNAN** & Fatih DERVENT ***

Özet

Bu araştırmanın temel amacı; ilkokul 1-4. sınıflarda oyun ve fiziki etkinlikler dersi verecek olan sınıf ve beden eğitimi öğretmen adaylarının, iş öncesi demokratik eğilimleri ile sınıf yönetim anlayışları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın örneklemini 2011-2012 eğitim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan dördüncü sınıf öğrencileri (n=108) ile Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim görmekte olan, dördüncü sınıf öğrencileri (n=30) oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Lütfü Ilgar'ın Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği (SYBÖ) (r=0,809 ve 0,790), Akbaşı, Yelken ve Sünbül tarafından geliştirilen Demokratik Eğilim Ölçeği (DEÖ) (r=0,74) kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ise, korelasyon, t-testi ve varyans analizi istatistiksel tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları öğretmen adaylarının demokratik eğilimleri ile sınıf yönetimi anlayışları arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğunu göstermektedir (r=,414). Ayrıca; öğretmen adaylarının demokratik eğilimleri ile sınıf yönetimi anlayışları arasında okudukları bölüme göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sınıf ve Beden Eğitimi Öğretmen Adayları, Sınıf Yönetimi, Sınıf Yönetimi Anlayışları, Demokratik Eğilim.

Abstract

The main aim of this study is to determine the relevance between democracy tendencies and classroom management perceptions of preservice physical education and homeroom teachers who will teach in primary schools at 1-4 classes. The sample of the research was comprised of 4th grade students of Marmara University Atatürk Faculty Department of Primary Education and Department of Classroom Teaching (n=108) and School of Physical Education and Sport, Department of Teaching of Physical Education (n=30). In order to obtain the data Lutfu Ilgar's Classroom Management Skills Scale (r=0,809 and 0,790) and Democratic Tendency Scale which is composed by Akbaşı, Yelken and Sünbül (r=0,74) were used. Correlation, t-test and variance analysis statistical techniques were used to analyze the collected data. Research results show that there is a significantly positive correlation between democracy tendencies and classroom management perception of the preservice teachers (r=,414). Also it is determined that there is no significant difference between democracy tendencies and classroom management perceptions according to the departments of the preservice teachers.

Keywords: Preservice Homeroom and Physical Education Teachers, Classroom Management, Classroom Management Perceptions, Democracy Tendency.

* Bu çalışma, 21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

** Yrd.Doç.Dr. Marmara Üniversitesi, e-posta: minan@marmara.edu.tr

*** Dr. Marmara Üniversitesi, e-posta: fatih.dervent@marmara.edu.tr

Giriş

Öğrenenin ve öğretmenin rollerinin değiştiği öğrenci merkezli yaklaşımlar, öğretim programlarının değişimine neden olmuş, bu değişim aynı zamanda öğretmenlerden beklenen sınıf yönetimi becerilerine de yansımıştır. Bu bağlamda yeni öğretim programlarını uygulayacak öğretmenlerin sadece eğitim ortamında istedik davranışlar kazandıran, öğretimi yöneten, programı ve öğrenciyi değerlendiren kişiler değil ayrıca geleneksel öğretim anlayışının dışına çıkarak eğitimde yaşanan yeni yönelimler ışığında öğrencilerle sürekli etkileşim halinde olan, demokratik, özgürlükçü ve işbirliği için fırsatların olduğu dinamik öğrenme atmosferleri oluşturan kişiler olması beklenmektedir.

Sınıf yönetimi, sınıfın karmaşıklığı ve çeşitliliğinin dengelendiği, öğrenme çevresinin etkili bir şekilde dizayn edildiği sınıftaki uygulamaların tümüyle ilişkili bir yöntemdir (Celep, 2000; Terzi, 2002; Erdoğan, 2000; Küçükahmet, 2003). Eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik olarak sistemli bir şekilde kullanılan tüm etkinlikler, plandan uygulamaya tüm boyutlar, ilke, kavram, kuram, model ve tekniklerin tümü sınıf yönetiminin kapsamı içindedir (Ağaoğlu, 2003). Başar (2002) ise sınıf yönetimini, öğrenmenin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, ortamın kurallarının sağlanması, sürdürülmesi, öğretmen ve öğrencilerin çalışma engellerinin en aza indirilmesi, öğretim zamanının uygun kullanılması, etkinliklere öğrencilerin katılımının sağlanması, sınıftaki tüm kaynakların ve insanların yönetimi olarak tanımlar.

Sınıf yönetimi öncelikle öğrencilerin kişisel ve psikolojik ihtiyaçlarına dayalı bir özellik gösterir. Bu anlamda öğretmenlerin öğrenci ihtiyaçlarını dikkate alması ve öğrencilerin sınıfta bu ihtiyaçlarını karşılamak için iyi bir sınıf yönetimi uygulaması gerekir (Celep, 2002). Öğrencilerin başarılı olması bakımından öğretmenin sınıf yönetiminde sergilediği performans oldukça önemlidir. Dolayısıyla, etkili sınıf yönetimi, öğretimin kalitesini doğrudan etkilemektedir (Çakmak, Kayabaşı ve Ercan, 2008). Öğretmenlerin etkin olarak uygulayacağı sınıf yönetimi stratejileri, öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif olarak katılmasını sağlamaktadır (Atıcı, 2001). Öğrencilerin sosyal çevreleriyle etkileşim içinde olabildiği, görüşlerine önem verilen, özgürlükçü ve eşitlikçi bir atmosfer ancak demokratik sınıf yönetimi anlayışıyla oluşturulabilir. Öğrencilerin, demokratik sınıf yönetimi anlayışını benimseyen okullarda eğitim almaları demokrasiyi içselleştiren bireyler olmalarına olanak verir bu nedenle demokratik toplumun oluşturulmasında öğretmenlere büyük görevler düşmektedir.

Öğretmen adayları, eğitim yaşamları süresince teorik ve uygulamalı derslerle öğretmenlik mesleğine hazırlanmaktadır. Sınıf yönetimi dersi onları gelecekteki mesleki yaşamlarına hazırlayan önemli derslerden biridir. Üçüncü sınıfta aldıkları bu dersle öğretmen adaylarına öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilerle iletişim, motivasyon, zaman yönetimi, sınıf içi istenmeyen davranışlar, sınıf yönetimi stratejileri, modelleri, sınıf organizasyonu gibi konular aktarılmaktadır. Öğretmen adayları, kendilerine sınıf yönetimi dersinde teorik bilgiler aktarılıyor olsa da gerçek sınıf ortamındaki uygulamalarında aktarılan bu bilgileri beceriye dönüştürüp sergilemekte çeşitli zorluklar yaşamaktadırlar (Şentürk ve Oral, 2008; Azar, 1998).

Demokrasi kavramı üzerine alan yazında pek çok ifadeye rastlamak mümkündür. Bu ifadelerin ortak yanları; bir tutum ya da davranış biçimi, değerler sisteminin önemli bileşenleri (Akın ve Özdemir, 2009; Genç ve Kalafat, 2008, Sarı ve Sadık, 2011) olarak görülebilir. Değerler sisteminin içselleştirilmesini Akın ve Özdemir (2009) ilk olarak ailede başlayıp okulda devam ettiğini belirtirken, karşıt görüşleri de tartışarak çocukların olabildiğince özgür bırakılması gerektiğini ifade eden araştırmalara da yer verir. Okullarda, demokratik değerlerin bulunması gereken alanların başında ise sınıfları görür. Ayrıca; öğrenciler sınıflarında konuları en iyi şekilde açıklayabilen, kendileriyle bireysel olarak ilgilenebilen, ödül ve ceza kullanımında adaletli davranabilen, yeterli kadar sert ama otoriter olmayan, şakacı ama iğneleyici olmayan öğretmenler istediklerini aktarır. Akın ve Özdemir (2009); "sınıflarda demokratik bir yönetimin sergilenmesinin öğretmenlerin demokratik değerlere sahip olması ile mümkün olacağını, hem öğrencilere demokratik değerlerin benimsetilmesi hem de sınıf içi etkinliklerin başarılı bir şekilde yürütülmesi açısından önemli olduğunu, demokratik bir sınıf ortamında yetişen öğrencilerin hem akademik olarak daha başarılı hem de demokratik yaşam tarzını içselleştirdiğini" belirtirler.

Demokrasi ve eğitim kavramları iki şekilde bir araya gelebilir; ilkinde özgürlük, eşitlik gibi demokratik ilkeler konusunda bireylerin eğitilmesi (demokratik eğitim) diğesinde ise eğitim programlarında demokrasinin ilkelerinin uygulanması söz konusudur. Demokratik eğitim bu iki boyutu da kapsar (Doğan, 2004).

Demokrasi ve eğitim kavramlarını bütünleştiren Dewey'e (1929) göre bilgi, doğal ve toplumsal alanda eylemlere aktif bir şekilde dâhil olarak, deneyim yaşayarak edinilebilir. Eylemlerin sonuçlarını elde etmede ne önemli yöntem ise demokrasidir. Eğitimin sürekli değişen şartların doğurduğu problemlere güncel çözümler ortaya koyacak bilimsel yöntemle sahip olması gerekir, işte bu bilimsel yöntemin temelini demokrasi oluşturur. Demokrasi değişmeye açıktır. Bu bağlamda demokrasi eğitim ile bütünleşmiş bir düşünce olarak kabul edilebilir. Karşılaştığı her tür problemin çözümüne yönelik eylemde bulunma güveni taşıyan bireyler demokratik bir tutuma sahiptirler ve bu tutum eğitimle kazandırılabilir (Dewey, 2001).

İnsanın olduğu her yerde demokrasi düşüncesi belirir, bunu topluma yaymak eğitimin görevidir. Toplum demokratik şekilde eğitecek eğitim sisteminin işlevini tam olarak yerine getirebilmesi için demokratik bir düzene gereksinim vardır. Demokrasi ve eğitim düzeyi arasındaki oransal ilişki, bunların birbirine bağımlılığı ve karşılıklı etkileşimlerini daha somut bir şekilde ortaya koymaktadır ki, eğitim düzeyi yüksek olan bir toplumda demokratikleşme daha hızlı, demokrasinin yerleştiği bir toplumda eğitim düzeyi daha yüksektir (Özden, 2000).

Evertson ve Neal'e göre (2006) sınıf yönetimi, öğrencilerin akademik gelişimlerinin dışında etkili olduğu kadar ahlaki ve sosyal özellikler üzerinde de etkilidir. Bu ahlaki ve sosyal gelişim birlikte yaşamayı sağlayan demokrasi bunun yanında yansıtıcı ve eleştirel düşünme gibi değerlerin geliştirilmesinin temelini oluşturarak, farklı bakış açılarına fırsat vermektedir (Evans, 2005).

Amaç

Bu araştırma ile sınıf yönetimi dersi almış beden eğitimi ve sınıf öğretmeni adayları sınıf yönetimi anlayışları ve demokratik eğilimleri yönünden incelenmiştir. Bu nedenle, ilköğretim 1-4. sınıflarda oyun ve fiziki etkinlikler dersini verecek olan sınıf ve beden eğitimi öğretmen adaylarının, mesleki yaşamları öncesinde sınıf yönetim anlayışları ve demokratik eğilimleri yönünden ne düzeyde oldukları ve aralarındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu genel çerçevede aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Beden eğitimi öğretmen adaylarının sınıf yönetimi anlayışları ve demokratik eğilimleri arasındaki ilişki nedir?
2. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetim anlayışları ve demokratik eğilimleri arasındaki ilişki nedir?
3. Beden eğitimi ve sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetim anlayışları arasında farklılık var mıdır?
4. Beden eğitimi ve sınıf öğretmeni adaylarının demokratik eğilimleri arasında farklılık var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama (survey) modelinde tasarlanmış ve beden eğitimi ve sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi anlayışları ve demokratik eğilimleri arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2011-2012 eğitim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmüş 108 ve Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim görmüş 30 dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında Lütfü Ilgar'ın (2007) Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği (SYBÖ) ($r=0,809$ ve $0,790$), Akbaşı, Yelken ve Sünbül (2010) tarafından geliştirilen Demokratik Eğilim Ölçeği (DEÖ) ($r=0,74$) kullanılmıştır. SYBÖ, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş 81 beceri ifadesinden oluşan 5'li Likert tipinde bir ölçektir. Bu ölçekten alınabilecek en düşük puan 81 iken en yüksek puan 405'tir. 18 maddeden oluşan DEÖ yine 5'li likert tipi olarak tasarlanmıştır. DEÖ'den alınabilecek maksimum puan 90 iken minimum puan 18'dir.

Verilerin Toplanması

Araştırmacılar, öncelikle katılımcıların ölçekteki soruları birbirlerinden etkilenmeden, dikkatli bir şekilde yanıtlayabilmeleri için gerekli ortamı oluşturmuşlardır. Katılımcılara, dersin öğretim elemanından izin alınarak, dersin başlamasıyla birlikte 81 sorudan oluşan Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği ve 18 sorudan oluşan Demokratik Eğilim Ölçeği bir arada dağıtılmış, ölçeklerin doldurulması ile ilgili belirlenen yönerge sözlü olarak aktarılmıştır. Katılımcılar ölçekleri ortalama 45 dakikalık sürede doldurarak araştırmacılara geri vermişlerdir. Veri toplama işlemi 2012 yılının Mart ayında gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde bilgisayarlı istatistik programı kullanılmış, korelasyon, t-testi ve varyans analizi tekniklerinden yararlanılmıştır.

Bulgular

Sınıf yönetimi dersi almış beden eğitimi ve sınıf öğretmeni adaylarını sınıf yönetimi anlayışları ve demokratik eğilimleri yönünden inceleyen bu araştırmanın amacı ilkökul 1.-4. sınıflarda oyun ve fiziki etkinlikler dersini verecek olan sınıf ve beden eğitimi öğretmen adaylarının, mesleki yaşamları öncesinde sınıf yönetim anlayışları ve demokratik eğilimleri yönünden ne düzeyde oldukları ve aralarındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Tablo 1

Örneklem Grubuna İlişkin Dağılım

Süreksiz Değişken	Seçenekler	f	%
Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	108	78.3
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	30	21.7
Cinsiyet	Kadın	77	55.8
	Erkek	61	44.2
Aile Demokratik mi?	Evet	78	56.5
	Hayır	5	3.6
	Kısmen	55	39.9
Sınıf Yönetimi Yönünden Hazır mı?	Evet	81	58.7
	Hayır	6	4.3
	Kısmen	51	37.0

Tablo 1, örneklem grubunun % 3.6'sının ailelerini anti demokratik bulduğunu göstermektedir. Öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu iş öncesi kendilerini sınıf yönetimi yönünden hazır hissederken sadece % 4.3'ü sınıf yönetimi konusunda hazır olmadıklarını düşünmektedirler.

Tablo 2

Öğretmen Adaylarının Demokratik Eğilimleri İle Sınıf Yönetim Anlayışları Arasındaki İlişki

		Demokratik Eğilim Toplam Puan	Sınıf Yönetimi Toplam Puan
Demokratik Eğilim Toplam Puan	Pearson Correlation	1	
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	138	138
Sınıf Yönetimi Toplam Puan	Pearson Correlation	,414**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	138	138

** p<0.01

Tablo 2'de $r = 0,414$ değeri, öğretmen adaylarının demokratik eğilimleri ile sınıf yönetimi anlayışları arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

Tablo 3

Öğretmen Adaylarının Demokratik Eğilim ve Sınıf Yönetim Anlayışları Puanlarının Okudukları Bölümlere Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Bölüm	N	Ort.	SS	t	sd	p
Sınıf Yönetimi Anlayışları	Sınıf Öğretmenliği	108	319,77	40,702	-1,586	47,451	,119
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	30	332,80	39,559			
Demokratik Eğilim	Sınıf Öğretmenliği	108	79,26	10,750	1,676	33,469	,103
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	30	72,70	20,673			

Tablo 3'te çalışmaya katılan öğretmen adaylarının demokratik eğilim ve sınıf yönetim anlayışları puanlarının okudukları bölümlere göre karşılaştırılması yapılmıştır. Buna göre öğretmen adaylarının okudukları bölüme göre demokratik eğilimleri ile sınıf yönetimi anlayışları arasında anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir.

Tablo 4

Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Anlayışları Yönünden Kendilerini Hazır Hissedip Hissetmedikleri İle Sınıf Yönetimi Anlayışları Ölçeğinin Karşılaştırılması

Seçenekler	N	Ortalama	SS
Evet	81	336,80	32,809
Hayır	6	272,67	19,169
Kısmen	51	305,92	43,173
Toplam	138	322,60	40,672

	K. toplamı	sd	O. Karesi	F	Sig.
Gruplar Arası	45485,221	2	22742,610		
Gruplar İçi	181145,859	135	1341,821	16,949	,000
Toplam	226631,080	137			

Tablo 4'e göre beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin iş öncesinde kendilerini sınıf yönetimi anlayışları yönünden hazır hissedip hissetmedikleri sorulmuş ve sınıf yönetimi becerileri ölçeği ile adayların verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farklılaşma görülmüştür. Buna göre beden eğitimi ve sınıf öğretmeni adaylarının, öğretmenlik mesleğine başlamadan önce sınıf yönetimi anlayışları konusunda kendilerine güvendikleri, hazır hissettikleri sonucuna varılabilir.

Tartışma

Bu araştırma ile sınıf yönetimi dersi almış beden eğitimi ve sınıf öğretmeni adayları sınıf yönetimi anlayışları ve demokratik eğilimleri yönünden incelenmiştir. Bu nedenle, ilkökul 1-4. sınıflarda oyun ve fiziki etkinlikler dersini verecek olan sınıf ve beden eğitimi öğretmen adaylarının, mesleki yaşamları öncesinde sınıf yönetim anlayışları ve demokratik eğilimleri yönünden ne düzeyde oldukları ve aralarındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma sonrası ulaşılan sonuçlardan biri öğretmen adaylarının demokratik eğilimleri ile sınıf yönetimi anlayışları arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğudur. 2006 yılında uygulamaya konulan ilköğretim beden eğitimi dersi öğretim programının felsefi temelini oluşturan yapılandırmacı yaklaşım, aynı zamanda beden eğitimi ve sınıf öğretmen adaylarının dört yıllık öğrenim sürecinde aldıkları pedagojik derslerde de vurgulanmaktadır. Ders içerikleri beden eğitimi ve sınıf öğretmen adaylarının gelecek öğretmenlik yaşamlarındaki uygulamalarını bu felsefi akıma göre oluşturabilmelerine yönelik tasarlanmıştır. Felsefi temeli yapılandırmacılık olan bir öğretmen yetiştirme programında eğitim gören öğretmenlerin sosyal düzen hakkında eleştirel düşünen ve öğretme etkinliğinin ahlaki ve sosyal boyutlarını tanımlayabilen, eşitlik, adalet, özgürlük,

demokrasi konularında sorgulama yapabilen bireyler olmaları hedeflenmektedir. Öğretmen adaylarının sözü edilen programa dâhil oldukları düşünüldüğünde, o ana kadar öğretmenlik uygulaması dersi dışında uygulama yapmamış olsalar da, bilişsel düzeyde sınıf yönetimi anlayışlarını demokrasi yaklaşımıyla bütünleştirmeleri doğal karşılanmaktadır (beklenmektedir.) Ballard'ın (2006) belirttiği gibi yapılandırmacı yaklaşımın toplum ve okul ile ilgili eşitsizlik ve adaletsizlik durumlarına odaklanan demokratik yaklaşımı içerdiği unutulmamalıdır.

Bu sonuç Özçakır'ın (2007) beden eğitimi öğretmenlerin demokratik sınıf yönetimi anlayışları üzerine yaptığı, 75 beden eğitimi öğretmenin dâhil olduğu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Özçakır (2007) araştırmasına katılan öğretmenlerin sınıf ile ilgili kararları öğrencileriyle birlikte aldıklarını bunun da onların demokratik eğilime sahip olduklarının bir göstergesi olduğunu belirtmiştir. Ilgar'ın (2005) demokratik tutumlu öğretmenlerin, öğrencilerinin bağımsız karar verme becerisini geliştirmeyi sağladıklarını belirtiyor olması bu bulguyu desteklemektedir.

Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının demokratik eğilim ve sınıf yönetim anlayışları okudukları bölümlere göre karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır. İlgili alan yazın incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşan araştırma bulgularına rastlanmaktadır. Ünlü'nün (2008) 245 beden eğitimi öğretmeniyle, Denizel Güven ve Cevher'in (2005) 93 okul öncesi öğretmenle, Genç ve Kalafat'ın (2008) 360 sınıf, fen bilgisi, Türkçe ve İngilizce öğretmeniyle ayrıca Akın ve Özdemir'in (2009) altı farklı öğretmenlik programından (zihinsel engelliler, sosyal bilgiler, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, bilgisayar ve öğretim teknolojileri, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği) 176 öğretmen adayıyla yaptığı çalışmalar farklı branşlarda ve deneyimde olsalar da öğretmenlerin sınıf yönetimi ve demokratik eğilimler açısından genel olarak ortak özellikler taşıdıklarını ortaya koymaktadır.

Ulaşılan sonuçlardan bir başkası da beden eğitimi ve sınıf öğretmeni adaylarının, öğretmenlik mesleğine başlamadan önce sınıf yönetimi anlayışları konusunda kendilerine güvenmeleri, hazır hissetmeleridir. Öğretmen adaylarıyla yapılan bir başka çalışmada da öğretmen adaylarının genel olarak sınıf yönetimine karşı olumlu düşündükleri ve kendilerine güvendikleri ortaya konulmuştur (Özay Köse, 2010).

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmanın sonucunda branşlar arasında bir farklılaşma olmaksızın, öğretmen adaylarının demokratik eğilimleri ile sınıf yönetimi anlayışları arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda demokratik Sınıf yönetimi ve demokratik eğilim konusunda daha büyük bir örneklem grubunun dâhil olduğu bir araştırmanın yapılması elde edilen bulguların doğrulanması adına önem taşımaktadır. Bunun dışında aynı araştırma aynı örneklem grubuna bu kez öğretmenlik mesleğine başladıktan sonra uygulanabilir. Böylece sonuçların iş öncesi ve esnasında değişim gösterip göstermediği, gösterdiyse değişime neden olan etmenlerin tespit edilmesi sağlanabilir. Ayrıca öğretmen adaylarını mesleğe hazırlayan öğretim elemanlarının sınıf yönetim yaklaşımlarını, demokratik eğilimlerini ve bunların öğretmen adaylarının sınıf yönetimi anlayışlarına ve demokratik eğilimlerine etkisini ortaya koyan bir çalışma yapılabilir. Öğretmen adaylarına yönelik, öğretmen yetiştiren kurumlarda demokrasi eğitimi ile ilgili dersler konulmasının bu sürece katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Kaynakça

- Ağaoğlu, E. (2007). Sınıf yönetimi ile ilgili genel olgular. Z, Kaya (Edt). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Akbaşı, S, Yanpar Yelken, T., Sünbül, Ö. (2010). Öğretmen adayı Demokratik Eğilim Ölçeği geliştirme çalışması. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 94-108.
- Akın, Ö. ve Özdemir, M. (2009). Öğretmen adaylarının demokratik değerlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Eğitim Bilimleri Fakültesi örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 42(2), 183-198.
- Atıcı, M. (2001). Yüksek ve düşük yetkinlik düzeyine sahip öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 28, 483-499.
- Azar, A. (1998). *Fizik öğretmenlerinin mesleki gelişim sürecinde özel konular*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ballard, K.K. (2006). *Using Van Manen's Model to assess levels of reflectivity among preservice physical education teachers*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Texas A&M University.
- Başar, H. (2002). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Celep, C. (2000). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çakmak, M., Kayabaşı, Y. ve Ercan, L. (2008). Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi stratejilerine yönelik görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 53-64.
- Denizel Güven, E. ve Cevher F.N. (2005). Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (2), Sayı:18.
- Dewey, J. (1929). *The Quest for certainty: A study of the relation of knowledge and action*. NY, Minton: Balch & Co.
- Dewey, J. (2001). *Democracy and education*. Pennsylvania: A Penn State Electronic Classics Series Publication (Eserin İlk Basım Tarihi 1916).
- Doğan, İ. (2004). *Toplum ve eğitim sorunları üzerine felsefi ve sosyolojik tahliller*. Ankara: PagemA Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2000). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Evans, C. (2005). Values in the practice of teaching, and questions for quality and equity in schools. *Improving Schools*, 8(1), 59-77.
- Evertson, C. ve Neal, K. (2006). *Looking into learning-centered classrooms implications for classroom management (working paper)*. Washington: National Education Association.
- Genç S. Z. ve Kalafat T. (2008). Öğretmen adaylarının demokratik tutumları ile empatik becerilerinin değerlendirilmesi üzerine bir araştırma, *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 19, 211-222.
- İlgar, L. (2005). *Eğitim yönetimi okul yönetimi sınıf yönetimi*. İstanbul: Beta.
- İlgar, L. (2007). *İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerine bir araştırma*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Küçükahmet, L. (2003). *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özay Köse, E. (2010). Sınıf yönetimine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(39).
- Özçakır, S. (2007). *Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi anlayışları: Düzce ili örneği*. A.İ.B.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
- Özden, Y. (2000). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pagem Akademi Yayıncılık.
- Sarı, M. ve Sadık, F. (2011). Öğretmen adaylarının demokrasi algıları, Çukurova Üniversitesi örneği, *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 1 (2), 67-82.

- Şentürk, H. ve Oral, B. (2008). Türkiyede sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 1-26.
- Terzi, A.R. (2002). Sınıf yönetim açısından etkili öğretmen davranışları, *Milli Eğitim*, Yaz-Güz 2002, 165. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Eğitim_Dergisi/155-156/terzi.htm web adresinden 04.04.2012 tarihinde edinilmiştir.
- Ünlü, H. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlikleri ve sınıf yönetimi davranışları*. G. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.